REINHART CROON

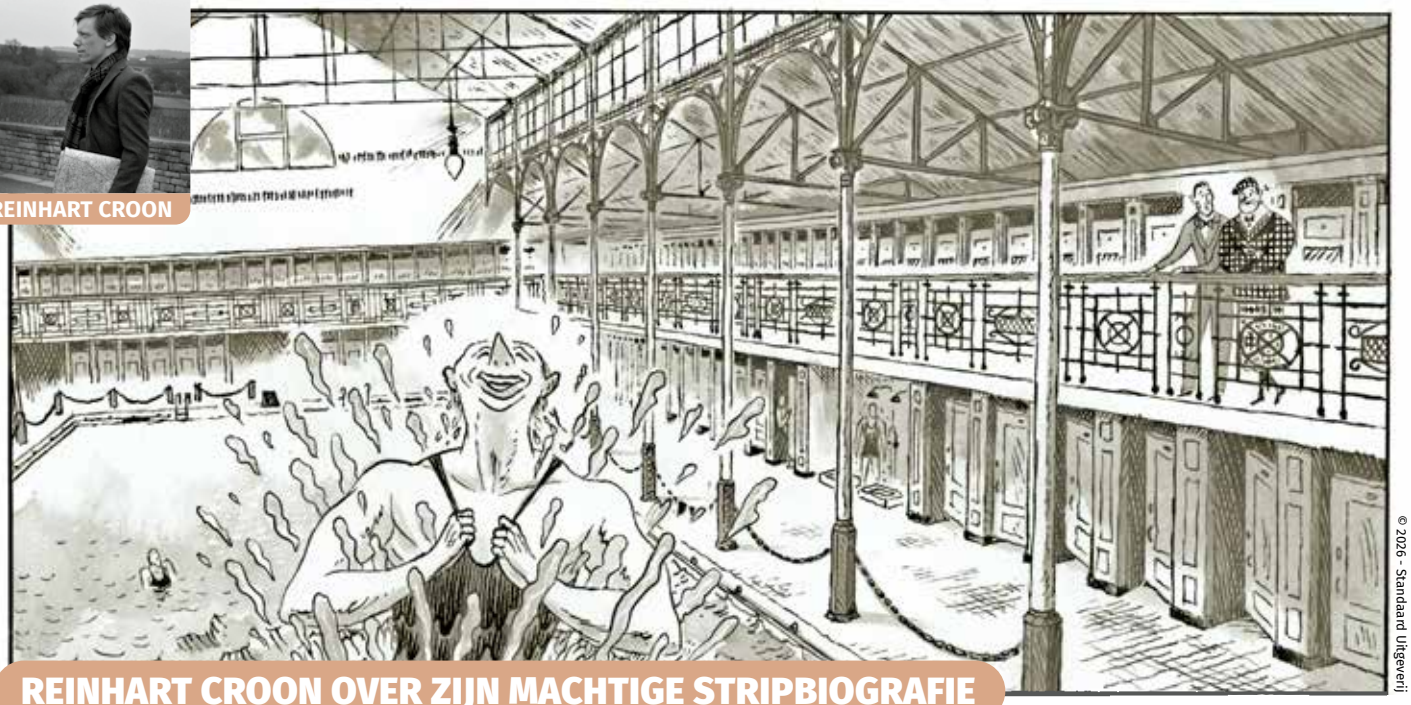

© 2026 - Standaard Uitgeverij

REINHART CROON OVER ZIJN MACHTIGE STRIPBIOGRAFIE

‘Hollywood zou er een vette kluif aan hebben’

BIOGRAFIE

Martial Van Schelle was nog geen achttien toen hij in de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog vocht. Hij werd achtmaal Belgisch kampioen zwemmen 100 meter vrije slag en tweemaal 200 meter vrije slag en nam aan drie opeenvolgende Olympische Spelen deel. Hij was bobsleeër en ballonvaarder, begon met een eigen sportwinkel Van Schelle Sports en bouwde de eerste ijsbaan in België. Hij zat in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en werd na twee maanden foltering in het Fort van Breendonk in 1943 gefusilleerd door de Duitse bezetter. Hij was toen 43 jaar. Een ongewoon, avontuurlijk, maar ook bijna vergeten leven. Tot nu.

Stripauteur, cartoonist en illustrator Reinhart Croon kennen we vooral van de hilarische stopcomic Hunker Bunker. Vorig jaar verscheen van hem de adembenemend mooie graphic novel *Fiere Margriet*, over de middeleeuwse volksheilige Margaretha van Leuven. En dan kwam die bijzondere man Martial Van Schelle in zijn leven..

Geschiedenisfreak

Reinhart, hoe is de graphic novel rond Martial ‘Ti’ Van Schelle eigenlijk tot stand gekomen?

Reinhart Croon: Op 1 augustus vorig jaar kreeg ik *out of the blue* een telefoontje van Koen Clement (n.v.d.r. gedelegeerd bestuurder Standaard Uitgeverij), die ik tot dan niet kende. Iemand had hem *Fiere Margriet* toegestopt, mijn stripproman die toen net uit was. Dat boek – mijn eerste strip sinds vele jaren – had hem echt aangegrepen, zowel het tekenwerk als de manier van vertellen. Nu was hij op dat moment op zoek naar iemand die een graphic novel kon maken in het zog van de tv-serie *Breendonk* die dit najaar op VRT 1 zal worden uitgezonden. Oorlog, en alle gruwel die er onvermijdelijk bij komt kijken, is niet echt een thema dat me ligt. Maar ik ben wel een geschiedenis- en nieuwsfreak, en hou van biografieën en historische romans.

Ik had niet veel zin om een bestaande tv-serie te verstrippen, maar Koen zag gelukkig meer heil in een op zich staand verhaal dat een link heeft met het Fort van Breendonk (een vesting van het Belgische leger die tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter werd omgevormd tot een nazikamp voor joden, verzetslui en politieke gevangenen). Hij stelde meteen enkele pistes voor die ik allemaal heb onderzocht. Ik koos voor het levensverhaal van verzetsheld Martial Van Schelle.

HET LEVEN VAN MARTIAL 'TI' VAN SCHELLE
CROON
Hardcover | 96 pag. | € 27,50 | 22 okt

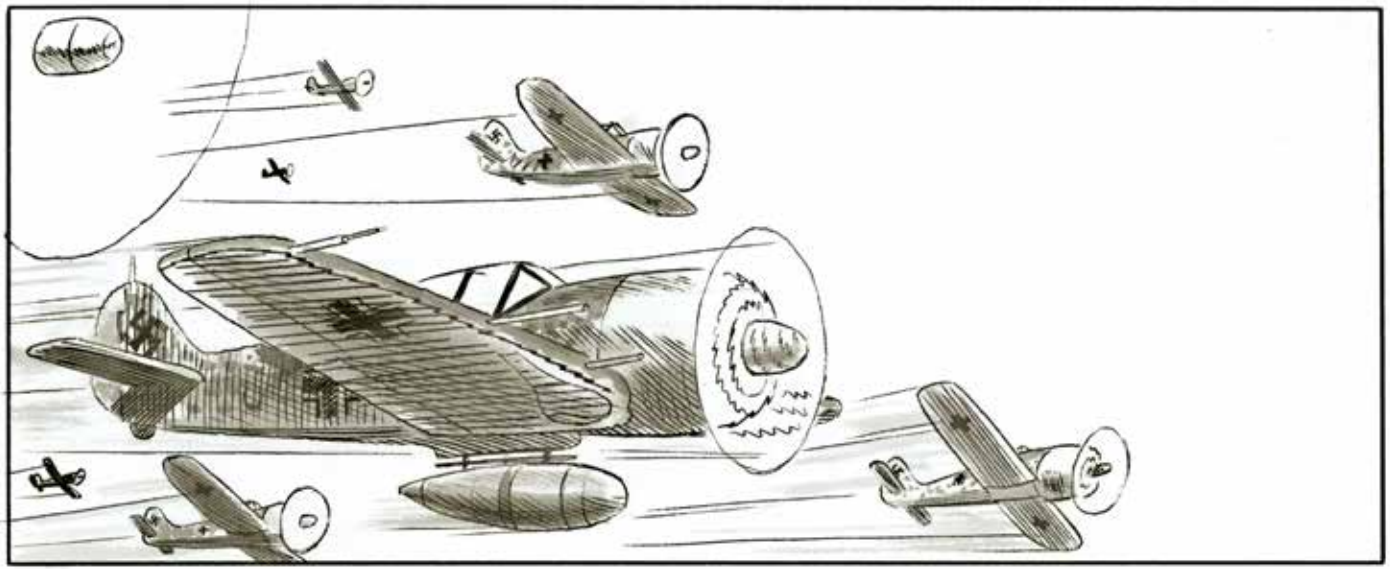

© 2026 - Standaard Uitgeverij

Inspirerend

Als je het leven van Martial Van Schelle leest, sta je er haast van versteld dat het nog niet eerder tot een grote roman heeft geleid of werd verfilmd. Wat trok je vooral in zijn leven aan?

Martial, of 'Ti' zoals hij in zijn geboortedorp Merksplas genoemd werd, was een Belgisch zwemkampioen en Bekende Belg uit de jaren 1920. Na zijn sportieve carrière bouwde hij een zakenimperium uit met vele vermogende klanten waaronder het koningshuis. Hij opende sportwinkels in Brussel en Antwerpen, en legde zwembaden en ijspistes aan in het hele land. Toen de Duitsers in 1940 België overrompelden, leidde hij, ondernemend en onverschrokken als hij was, al snel een ondergrondse verzetsgroep. Die hield zich bezig met sabotageacties, het naar Engeland smokkelen van Engelse piloten en opgejaagde verzetsmensen, illegale pers en radio-uitzendingen, enzovoort.

Zijn levensloop is een aaneenrijging van sterke beelden en gebeurtenissen: zijn Amerikaanse moeder die in 1917 omkomt op de oceaanstomer Lusitania die door de Duitsers werd getorpedeerd, zijn deelnames aan vier Olympische Spelen, meestal als zwemmer, maar ook als bobsleeër aan de 'nazi-Olympische Winterspelen' van 1936, de jaarlijkse ballonvaarten die hij deed als deelnemer aan de prestigieuze Gordon Bennett Cup, zijn prachtige verwezenlijkingen als zakenman en promotor van een sportieve levensstijl, en ten slotte zijn activiteiten als verzetsman en zijn fatale gevangenschap in het Fort van Breendonk.

Je hebt gelijk: Hollywood zou er een vette kluif aan hebben. Ik vond het interessant om iemand te portretteren die qua persoonlijkheid ver van me af staat, maar die toch een grote aantrekkingskracht op me uitoefende, door de overgave en de goesting waarmee hij in het leven stond. Hij inspireerde in zijn tijd vele mensen, zoals hij nu mij inspireerde, en hopelijk ook mijn lezers.

Om zo'n rijkelijk leven als dat van Martial Van Schelle te proberen te vertellen heb je gekozen voor beeldtaal in plaats van het narratieve verhaal?

Ik schrijf dan wel graag en vrij behoorlijk, maar in een stripverhaal of een film hou ik niet zo van 'pratende hoofden'. Ik ben van mening dat je in een visueel medium vooral met beeldtaal moet werken. Net als in *Fiere Margriet* maak ik gebruik van droomsequenties en groteske voorstellingen van de realiteit om een visueel boeiende strip te verkrijgen. Een typisch Belgische, surrealistische aanpak als het ware. Gevoelsmatig leunt het aan bij het stripwerk van iemand als Raymond Briggs. In zijn striproman *Ethel & Ernest* tekende hij een ontroerend portret van zijn ouders tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog. De politieke en militaire gebeurtenissen uit zijn ouders' tijd spelen de échte hoofdrol in Briggs' verhaal. Die onrechtstreekse manier van vertellen over iets gruwelijks, is meer mijn ding dan een loopgravenboek waar het bloed van de pagina's druipt.

Frans militair zwemkampioenschap, Bassin de la Villette, 8 augustus 1920. Het Belgische zwemteam, v.l.n.r.: Van Schelle, Delahaye, Cludts, Pletivex en Deman. © Bibliothèque Nationale de France

Sepia

Gebruik je bewust zwart/wit/grijs- en sepiatinten als inkleuring?

In kleur had zeker ook gekund, maar omdat ik die taak dan ook zelf wil doen, was kleur geen optie omwille van tijdsgebrek. De impact van kleur is enorm, dat wordt echt onderschat. Om dat dan uit handen te geven aan een inkleurder, gaat me te ver. Mijn werk is altijd hyperpersoonlijk, ik wil controle houden over elk aspect van mijn strip. Daar hoort kleur bij, maar ook de lettering bijvoorbeeld.

Een 'trip down memory lane' zoals deze strip werkt gelukkig ook perfect in een sepiatint. Bijkomend voordeel is dat de nadruk nog meer op het pure tekenwerk komt te liggen. Het is fijn om enkel met

© 2026 - Standaard Uitgeverij

inkt en gewassen inkt te werken als tekenaar, 'back to basics'.

Hoe doe je research naar beelddocumentatie. Is Google je vriend?

Vooral Wikipedia, ook om feitelijke zaken na te trekken, en de website van fotoagentschap Getty Images, dat een enorm rijk archief bevat. Af en toe haal ik nog boeken uit de bib, hoor.

Durfal

Heb je nu de indruk dat je Martial Van Schelle beter hebt leren kennen? Hoe zou je zijn karakter en zijn beweegredenen dan in een paar trekken omschrijven?

Hoewel hij een ster was in zijn tijd, weten we niet enorm veel meer over de man. Hij stierf dan ook ruim een halve eeuw vóór het internet en de sociale media hun intrede deden. Duidelijk is wel dat hij een durfal was, een echte kwajongen, en zijn hele leven door een 'flierefluiter': hij huwde nooit, en heeft vele vriendinnetjes gehad. Je kan hem wegzetten als een rijkeluiszoontje, maar daarmee doen we hem zeker tekort. Toen hij een 'grand monsieur' in Brussel geworden was, bleef hij regelmatig zijn oude vrienden in zijn geboortedorp Merksplas opzoeken, en hij sponsorde gul de plaatselijke voetbalploeg, uit sympathie.

Zijn enorme daadkracht wekt ook ontzag op. Historica en auteur Leen Huet, die haar hele leven al in Martials geboortehuis woont, schrijft al jaren aan een echte biografie, maar er zijn geen dagboeken of zo waarop we ons kunnen baseren.

We kunnen dus helaas niet echt in zijn hoofd kijken. Dat geeft me wel een zekere vrijheid om zijn persoonlijkheid zelf verder in te vullen. Ik doe soms ook bewust aan verdichting om bepaalde zaken beknopter te kunnen weergeven. Dat strookt dan niet helemaal met de letterlijke feiten. Leen zal zich dat niet kunnen permitteren, maar ik romantiseer en vereenvoudig hier en daar wel lichtjes. Voor een strip gelden andere wetten dan voor een biografie.

Is het overlijden van zijn moeder na de torpedo-inslag op de Lusitania het meest bepalend geweest voor het verdere leven en de keuzes van Martial Van Schelle, denk je?

Dat is mijn insteek althans. Het verlies van zijn moeder op jonge leeftijd, maakt hem sneller volwassen. Hij bijt zich vast in het zwemmen en daarna het zakenleven, in navolging van zijn zeer ondernemende moeder. Dat hij bij het begin van de Tweede Wereldoorlog snel in het verzet stapt, wijt ik ook aan rancune ten overstaan van het Duitse volk, dat hem zijn moeder had afgenomen. Of dat echt de trigger was, of eerder zijn zin voor avontuur, weten we niet zeker. Maar het ligt wel voor de hand. Tegelijk wil ik ook nuanceren. We weten dat hij op het einde van zijn leven een Duitse vriendin had, waar we verder niet veel over weten. Ik geef haar een prominente rol in het boek. Zij moet ons eraan herinneren dat we niet alle Duitsers over dezelfde kam mogen scheren.

Ti amo

Komt de roepnaam 'Ti' van Martial Van Schelle zelf of was het eerder een koosnaampje dat anderen hem gaven?

Zelf gebruikte hij die naam niet in een publicitaire context, wat eigenlijk een gemiste kans is. Naar buiten toe afficheerde hij zichzelf altijd met zijn volle naam 'Martial Van Schelle'. Zelfs de pers gebruikte die verkorting 'Ti' niet, bij mijn weten. Hij werd enkel tijdens zijn jonge jaren in Merksplas zo genoemd. Vandaag vind je in Merksplas de 'Ti Van Schelledreef'. In mijn strip zegt zijn vriendinnetje ergens: 'Ti amo'. Kan zowel 'Ik hou van je' betekenen als 'Ik hou van Ti'. Die woordspeling kon ik niet laten liggen. :-)

Na *Fiere Margriet* is het je tweede historische graphic novel. Heb je de smaak te pakken? En wat vertellen die verhalen uit het verleden?

Ongelooflijk hoeveel straffe verhalen en persoonlijkheden er overal te rapen vallen. Het zou toch zonde zijn om daar niet verder mee aan de slag te gaan? Zo deed Willy Vandersteen het toch ook? Voor *Fiere Margriet* ben ik vertrokken van een getrouwe hervertelling van de Leuvense legende over deze middeleeuwse jonge vrouw, waar ik dan een hedendaags vervolg aan gebreid heb. Op die manier toon ik de relevantie van een achthonderd jaar oud verhaal voor onze eigen tijd.

Voor 'Ti' blijf ik dicht bij Martials levensloop, maar experimenteer ik met dezelfde magisch-realistische verteltrant die ik voor *Fiere Margriet* al gebruikte. Zijn leven was al sprookjesachtig én tragisch genoeg!

Bij een volgend project vertrek ik van de broers Montgolfier, maar wil ik een meer humoristische toon aanslaan. Het verhaal van de broers is eigenlijk een excuus om de knotsgekke mode en architectuur uit die tijd te tekenen. En om het over de Franse Revolutie te hebben, die zich tijdens hun leven voltrok. Waarom? Omdat de Franse Revolutie in vele opzichten gelijkt op wat we vandaag zien gebeuren, vooral in de Verenigde Staten.

L'histoire se répète dus, toujours, maar altijd met andere kleren aan. ■

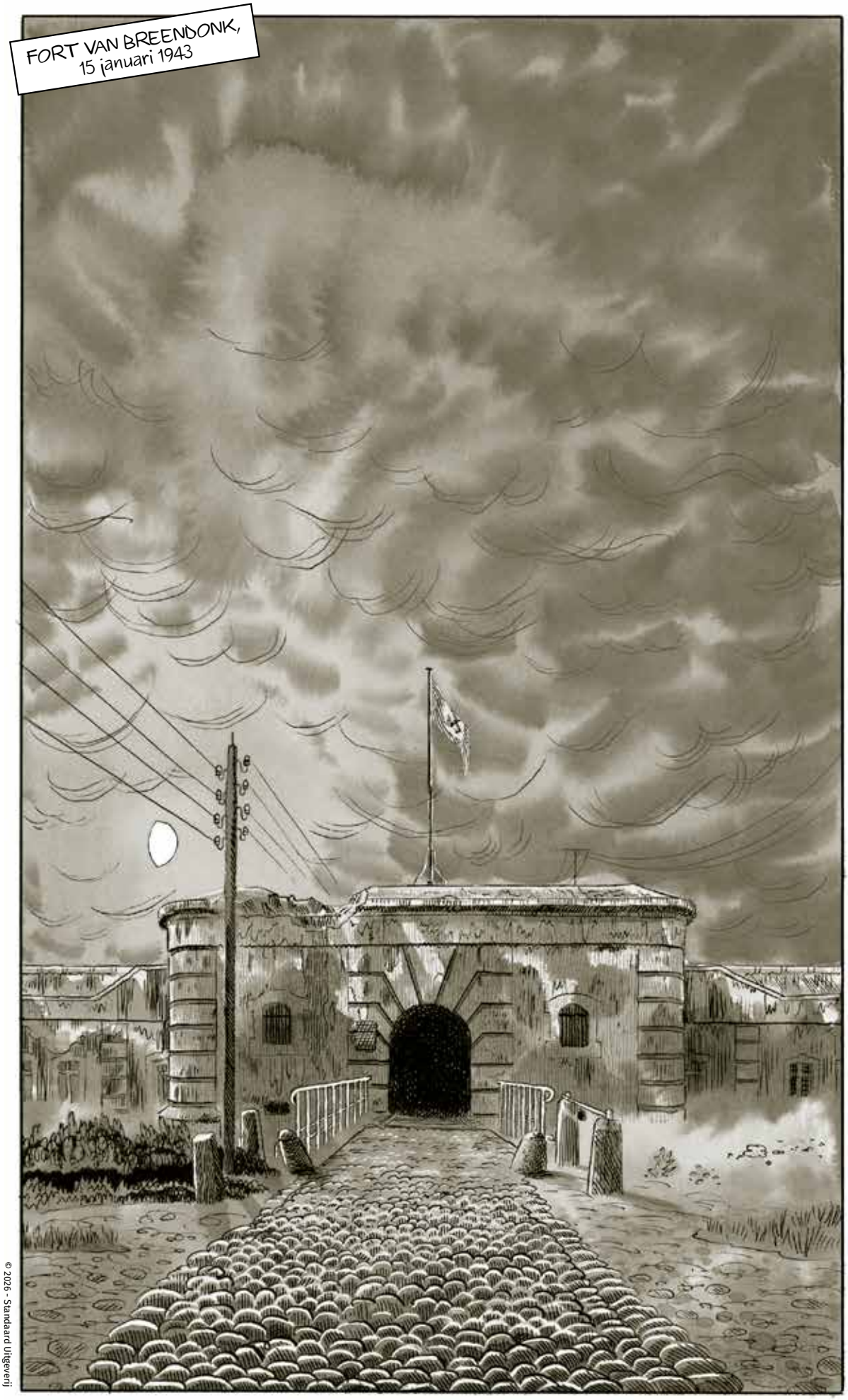

© 2026 - Standaard Uitgeverij

VOORPUBLICATIE UIT **HET LEVEN VAN MARTIAL 'TI' VAN SCHELLE**
LEES VERDER ▸ **WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/SMMAG**

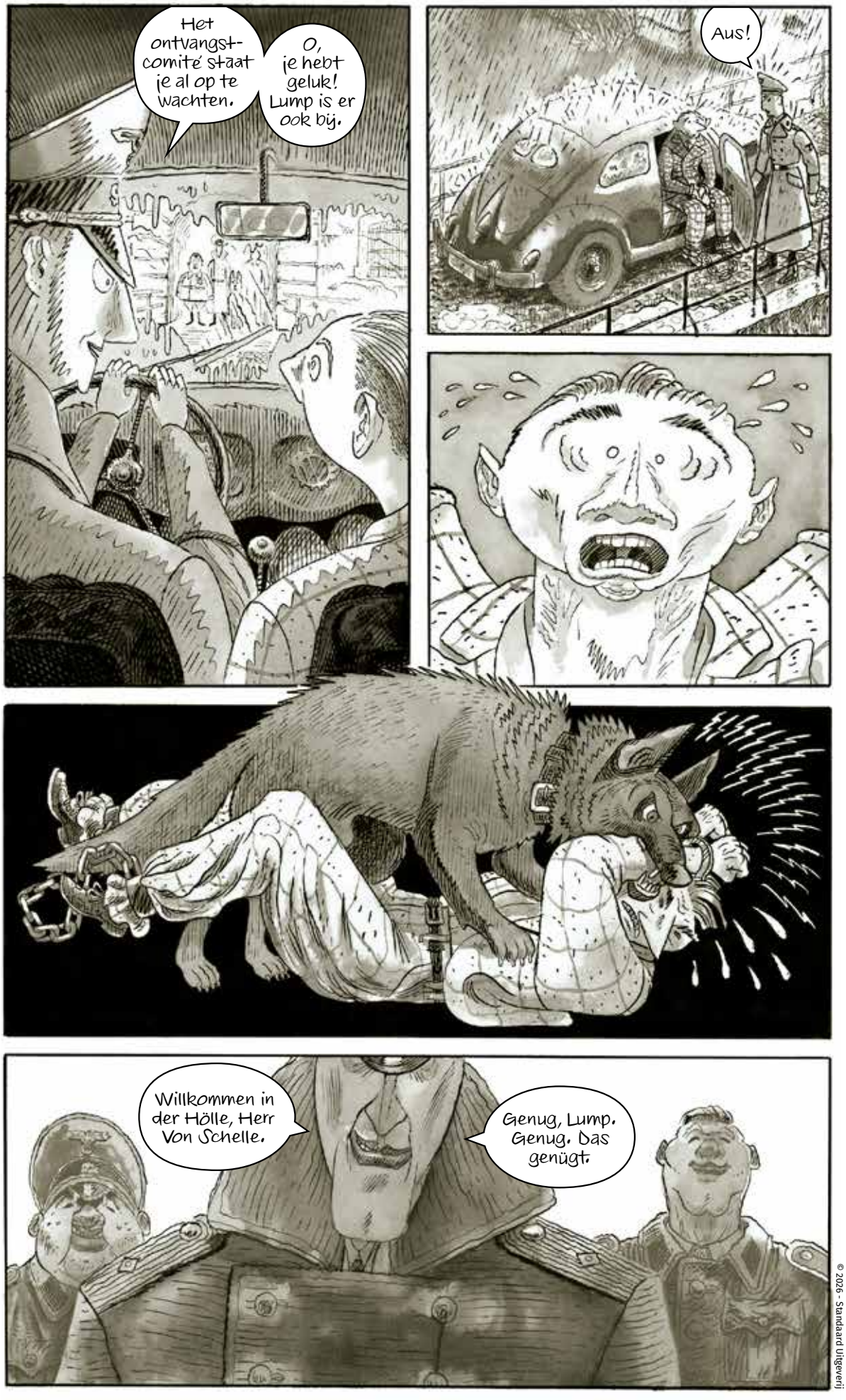

© 2026 - Standaard Uitgeverij

VOORPUBLICATIE UIT **HET LEVEN VAN MARTIAL 'TI' VAN SCHELLE**
LEES VERDER ▸ **WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/SMMAG**

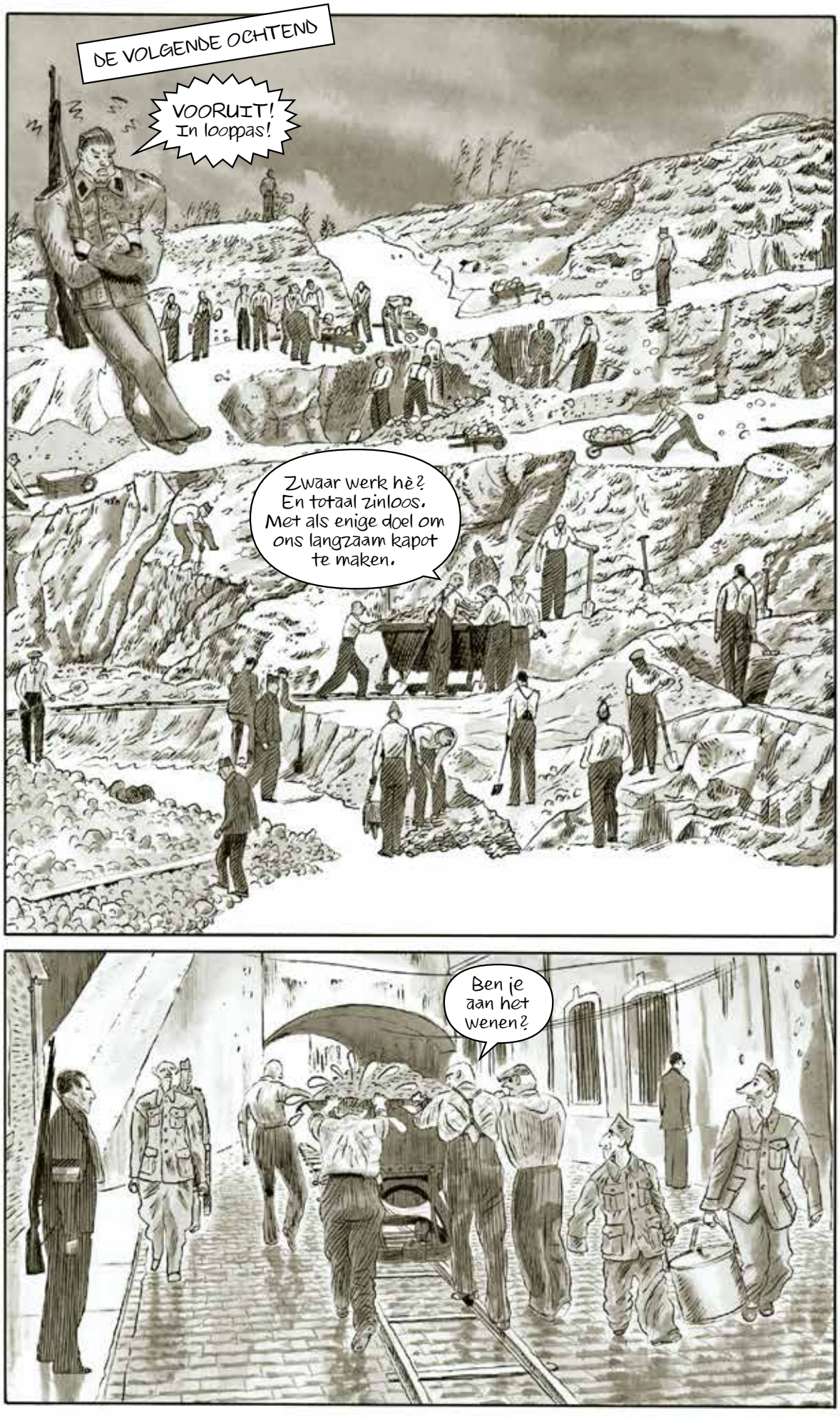

© 2026 - Standaard Uitgeverij

VOORPUBLICATIE UIT **HET LEVEN VAN MARTIAL 'TI' VAN SCHELLE**
LEES VERDER ▸ **WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/SMMAG**